

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évkönyvre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordai utca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 5t hasábos garmond sorért 6kr segyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegű.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: akadályoztatásban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeister M. (Királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglerner (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt-Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyitási díjak: sora után 20 kr. előleg bevétele mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Önálló magyar jegybank.

1. Az önálló magyar jegybank felállítására, közszükség, közóhajlás. Ennek feladata lenne: a közhite megsejlesztése, a hazai gazdaság, ipar, bel- és külkereskedelem fejlesztése, szükséges tőkék előteremtése; ez kellene hogy szabályozza a pénz és áruforgalmat; életereit nyitson az üdvös vállalatoknak s kiirtsa a magánosak és testületek által üzött uszorkásokodás, és szédél-gés konkolyát; — más feladata lenne gyümölcsösíteni az állam, néha halottan heverő tőkeit, s végül, dotálni a hazai pénzintézeteket. Az ország pénzügyi teljes önállóságát illető közóhajlásban parlamenti jobb és balpárt egyaránt osztozik, csak a magyar önálló jegybank létrehozatalának idejére, és miként-jére van köztük vélemény eltérés. Lássuk csak képviselőházunk e felett folyt vitáit.

A deákparti többség nézetét fejezi ki és szabatosan formulálja a Trefort által benyújtott következő határozati javaslat:

„Utasítatik a pénzügyminiszter, hogy 1. érintkezvén a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével, egyetértőleg készítsen törvényjavaslatot a valuta rendezésének módjáról és terjessze azt a törvényhozás elé;

2. gondoskodjék, hogy addig is míg ez megtörténhetné, a bankjegyforgalom oly központi közeget nyerjen az országban, melynek igazgatósága, annak idején jóváhagyandó alapszabályai értelmében, a magyar kormány törvényes felügyelete és ellenőrzése mellett, függetlenül járjon el, és mely a magyar korona országai valódi hitelszükségletének fedezésére megfelelő összegekkel rendelkezék.

E határozati javaslat (az erdélyrészi képviselők közül a 11 aláíró közt ott látjuk gf. Mikó L., Korizmiás László és B. Kemény G. neveit) abból indul ki, hogy a mig a fuggó adósságok szabályozva, s a valuta helyreállítva nincs, so szilárd hitel se rendszeres pénzforgalmat biztosítani nem lehet; e nézetet osztják a kihallgatott szakértők is csaknem mindnyájan. A többség azért hajlik a határozati javaslat felé, hogy kikerülje a veszélyes rázkódást s csak akkor nyuljon a magyar önálló jegybank rögtön felállítására művéhez, ha az osztrák nemzetbank nem lenne hajlandó az ország hitelszükségleteinek megfelelő egységre, ez képezvén mintegy átmenetet az önálló bank létrehozatalának előkészítésére, kivételére.

A ki pénzügyekben is az eszményt keresi, s kevés figyelmet fordít azon nehézségekre, melyekkel: a fuggó adósságok rendezése, a valuta helyreállítása, egy új jegybank érczalapjának előteremtése, az újonnan kiadandó jegyek kényszerforgalma által előidézendő papírpenzhullámat szabályozása jár, — ám olvassa kedvteliséssel Simonyi E. beszédének azon idézetét, hogy 1848-ban pár hét alatt volt Magyarországnak független jegybankja, s bár az osztrák nemzeti bank milliókat kínált kamat nélkül, a magyar kormány arra törekedett, hogy Magyarország hitele önálló s szilárd, minden más befolyástól ment alapokon nyugodjék.

A deákpartiak határozati javaslata ez utóbbi célzt üzi ki s óhajja megközelíteni; csak hogy számba veszi a megváltozott viszonyokat. Ma már nem fizetnek a nagyobb tőkékkel bibelődő kereskedők ezüstben százalékat a bankjegyért, mint akkor tevék, hanem 112 1/2 ft bankóban, számítottak 100 ft ezüstre — és ez nagy különbség, Simonyi többi felhozott ellenvetései sem sokkal jobbat nyomnak a latban. De nagy figyelmet érdemelők Gyhyczy K. érvei.

Gyhyczy azt szeretné tudni, mi történik a határozati javaslatban ajánlott ideiglenes rendezés után, — mi, ha az egység az osztrák nemzeti bankkal nem létesülne? Nagyon helyesen hangsúlyozza az ország érdekét s az önálló jegybank szükségét a miben, mint főlebb láttuk, a deákpart vele teljesen egyetért. Gyhyczy abban tér el a deákparti határozati javaslattól, hogy ő a valuta helyreállítására, s az érczpenz alap beszerzésére a jelen időt látja legkedvezőbbnek. Utal arra, hogy az disagio felére esset; hogy közép Európában sok a heverő érczpenz (a francia hadisarczából és az é.-amerikaiak által Európában visszafizetett kölcsönökből) s így könnyebben kapható, s ha a disagio az alparihoz közelednék, lehetne könnyen és a forgalom megzavarása nélkül a valutát rendezni.

A deákpartiak határozati javaslata ép az alpari megközelítésére vár, melyet Gyhyczy is csak remél, hisz ez esetre mondja a valuta rendezését könnyebbnek, s elismeri, hogy az még ez esetben is „nagy költségeket és áldozatokat kíván” — na; a többség ezuttal ezeket kikerülni óhajja. A határozati javaslat aláírói számbavették azt, mit épen Gyhyczy hangsúlyoz, hogy t. i. kereskedelmünk és közgazdaságunk első feltétele a „biztos állandó érczpenzforgalom, ennek pedig első kelleke egy jegyint mindenkor beváltani tudó bank, milyent pedig lehetlen felállítani, míg a valuta helyreállítva nincs. A valuta helyreállítása csak a két állam közt egyetértve lehetséges;” G. hiszi, hogy Ausztria erre szívesen fog kezét nyújtani, miután ez az ő érdekében fekszik ép úgy, mint a Magyarországnak.

Ha nem figyelmeztetnénk ismételve arra, hogy itt

Gyhyczy érvelését idéztük, bárki azt hihetné, hogy a deákparti határozati javaslatot indokoljuk. Különbem nem ebben van G. okoskodásának achillesi sarka, hanem abban, hogy az általa is elismert nehéz munkát csak úgy futtatban véli elvégezhetőnek. Midőn azt mondja, ne ijedjünk meg az osztrák nemzeti bank netaláni fenyegetéseitől — tulajdonkép ő maga fenyegeti, a mi pénzügyekben rossz előkészítője a kiegyezésnek. És még mivel fenyegeti a lajhántliakat? Ellehetünk bankótok nélkül is, vannak tőkénk más czelokra megszavazott és felvett kölcsönökből, — azután alakítunk részvényársulatot, mely letéve állampapírban néhány milliót fedezteti, ennek háromszoros értékeig kényszerforgalom nélküli bankjegyeket bocsátva ki.

Csekély nézetem szerint ez a halálnál is rosszabb orvosság lenne: bank papir alappal! a nemzetgazdaszatunk emelésére, parlamentünk által megszavazott tőkének rendeltetési czéljoktól elvonása, csak hogy a pénzforgalom és hitelszükségletnek pillanatnyi segélyt nyújthassunk!

Alig hittem hallérezkeimnek, midőn ezeket Gyhyczy Kálmántól hallám elmondani. Hát arra nem gondolt a balközép vezére, miféle kérdés okozta a végzetes szakadást 1848-ban? Már pedig az ilyenforma szakításból a „forgalom-megzavarásán” kívül egyéb bajok is támadhatnak közhiteinket alapjában megrendítők, s így a polgárok millióinak tömérdek kárt okozók.

Hát a papiralapu bank jegyeit mekkora disagioval áldandó meg, a hatalmas nemzeti bankkal való verseny, mivel ennek jegyeit kitiltani nem lehetne.

Hiába sietett e pontban utóbb Móricz P. a vezér segélyére azzal, hogy Gyhyczy csak kisegítő eszközt ajánl, mert ennek ép az a hiánya, hogy nem segíthetne, hanem bajra újabb bajt és ismét bajt halmozza.

Ugyanis találomra adta elő Zsedényi, hogy a bankjegy a hitel nem szilárdítja meg, s hol a köz- és magánhitel ingadozik, ott bankjegyek forgalomba tett nagyobb mennyisége a hitelt csökkenti, hozzátehetjük, kivált ha azok alapja nem is lenne érczpenz, hanem állampapír. Végül Zsedényi arra figyelmeztet a házat, hogy a bankügyben megfontolással kell eljárni, mert az első lépés megtétele a legnehezebb következményekkel jár; nem egy pillanatnyi muló eredményre kell tekinteni, hanem a dolgok összefüggését és valószínű fejlődését, meg a körülmények összegét kell szem előtt tartani — ezt a Trefort által benyújtott javaslat teszi, s azért ajánlandó a ház pártolásába.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Bécs. A kormány husvétig keresztül akarja vinni a Reichsrathban a költségvetést és kényszerválasztási törvényt. Herbst a választási reformot és a Galiciával kiegyezést sürgeti.

Konstantinápoly. Oroszország szövetséget ajánl a portának, a szerződés felett most foly az alkudozás.

Tehéram. A perzsa schah eltörölte a halálítéletet, s egyetemet alapít.

Legújabb táviratok.

Prága, febr. 17. A „Bohemia” úgy hallja, hogy a kényszerű választási törvény mellett a képviselőházban 105 szavazat, tehát teljes kétharmad többség van. A „Tagesbote” a kormány iránti bizalomra és az alkotmánypártban tartandó szigorú fegyelemre int.

Lemberg, febr. 17. A czernoviczi vasut pályaudvara ma reggel óta lángban áll.

Bécs, febr. 17. A „Tagespresse”-nek távirják Párisból: A kapitulációkat vizsgáló bizottmány a Bismarck és Bazaine tábornagy közt folyt levelezésre vonatkozólag Londonból adatokat kapott, melyek a tábornagyot erősen compromittálják.

Versailles, febr. 17. A jobbcentrum programja — mint a jobboldalé — hangsúlyozza az alkotmányos monarchia elveit, azonban csatlakozik a köztársaság loyális megkísértésének elfogadásához. — Parlamenti körökben aggodalom uralkodik a bonapartista propaganda veszélyei miatt. A szélső csatlakozott a jobboldal programjához.

Berlin, február 17. A „Nordd. Ztg.” az osztrák alkotmány-bizottság előtt fekvő galicziai kiegyezési tervet fejtegetvén, ezeket mondja: Minél erősebben fejlődik ki a Németországgal baráti viszonyban lévő valamely szomszéd-állam nemzeti-politikai élete, annál több munka és éberség kívánatik meg a végből, hogy annak a kívül álló lengyel elemekre hatása legyen. A németek részéről a legsajátabb nemzeti érdekek félreismerése lenne, ha maguk segítésének kockázatát azon vívmányokat, melyek két század óta Németország büszkeségéül és kulturhistoriai küldetésünk megfestésüléssül tekinthetők.

New-York, febr. 15. A „Times”, „Herald” és „Tribune” folyóvást hallgatnak az Alabama-kérdésről. A „World” egy hosszab cikklet tartalmaz, mely kimutatja, hogy a genfi választott-bíróságnak joga van

elhatározni, vajjon a közvetlen károk miatt emelt reclamationok a választott-bíróság elé tartoznak-e.
A forradalom Mexicóban egyre terjed. Puebla és Vera-Cruz tartományokat 30,000 fegyveres fölkelő tartja megszállva. Hirszerint Juarez-Grant elnököt kérte föl, hogy segítse.

Az országházból.

1. A képviselőház február 15-ki ülésében benyújtott Udvarhelyszéknek a kolozsv. egyetem felállítását sürgető felirata. Hoffmann Pál a kiházasítási tervszabványozásról és működésének megvizsgálására szakbizottságot kér kiküldetni. Lázár A. kérdi, miért nem használják a gyulafejevári nagyszerű épületet és telket tanügyi czelokra, miért hagyják a katonaság kezén 2000 frt évi béért.

A pénzügyi bizottság előadója benyújtja a Loyd gözhajó társulattal kötött tengeri posta szerződést, így a pesti államvasutai indóház árupályaudvarra átalakításáról szóló.

Lónyay a ház asztalára teszi az 1870-ki zárszámadoásokat, s a minisztertanács jelentését az 1867-ki kezelési kimutatásról és az 1868-ki zárszámadoásokról. Továbbá bemutatja a szentesített törvényeket az 1872-ki újonczutalék, a honvédszázalajak szaporításáról, a határvidék után fizetendő quótáról stb. stb.

A központi bizottság a választási törvények módosításáról, pótlásáról szóló javaslatot adja be.

A tanügyi bizottság jelentést tesz a kolozsvári egyetem felállítását illető javaslatról.

Majd az országház helyiségeinek megvizsgálására kiküldendő bizottság tagjaira szavazott a ház.

Végül a jegybank ügyében referált Trefort, s benyújtja a határozati javaslatot 11 képviselő által aláírva. A vita e felett (Trefort indokoló beszéde után)

a képviselőház február 16-ki ülésében nyílt meg. Részt vettek benne Simonyi, Gyhyczy, Móricz, Zsedényi, a pénzügyminiszter, s a tárgy nem fejeztetett be.

Ugyan e napi ülésben érték meg a közlekedési miniszter beszédéből, hogy a magy. keleti vasut kapcsolati pontja a román vasutakkal még nincs kijelölve, de Magyarország érdeke lesz egyedül irányadó. Továbbá megtudtuk azt is, hogy a magyar államvasutak ügyviteli nyelve magy., s a magántársulatok is arra szorítálnak, hogy a haza nyelvét értő tisztviselőket alkalmazzanak ott, a hol a közönséggel kell érintkezni; végül, hogy a fiúmei kikötő és raktárak kiépítése a kormány főgondja, miután ez nemcsak Fiume közkiánata, de az ország érdeke is sürgetően követeli.

Meg kell említenünk a február 15-ki ülésből azt is, hogy Podmaniczky Fr. sürgette a hírlapi cautiót. A határozati javaslat elővetelt, Tisza K. meg a telepitvényesekről szólót kérte az osztályokhoz utasítani; ezt a ház elfogadta, de a hírlapcautió más sürgetőbb javaslatok letárgyalása után fog felvétetni.

Deés, 1872. február 14.

Gajzágó Salamon főszármányevészéki elnök tegnap délután Deésre érkezett, s pár napig fog itt rokonai és barátai körében mulatni. Ő nagyméltósága megyénk szüldöttje, itt nőtt fel, a politikai pályán szereplését itt kezdte, társadalmi gyöngöd, előkény mindoraért őt mindnyájan szeretni, fényes tehetségéért mindnyájan tisztelni tanultuk — általános tehát a körünkbe érkezése feletti öröm.

Ma egyesek és a városunkban székülő különböző hivatali testületek nagy számba tisztelgeit fogadta. Egy nagyszámbú küldöttség is tisztelget ő nagyméltóságánál Torma Károly főispán vezetése alatt, mely a régi jó barátokból és ismerősökből alakult, s mely ő nagyméltóságának belső-szolnokokmegei tisztelői nevében egy értékes emléket nyújtott át; ez emlékek egy dusan aranyozott piros bársony hüvelyű régi kard, egy drága kövekkel kirakott kard- és mentekötő, egy forgó, továbbá mente- és mellénygombok. Ő nagyméltósága holnap, húzamos idő óta betegem fekvő, orsz.-gyűlési képviselőnek Betegh Kelemen fogja meglátogatni Felőre, holnapután Szamosújvárra rándul és onnan vissza Budára.

Kolozsvár szabad királyi város közigazgatási szervező-rendszabályzata.

(Folytatás.)

Belső rendőrség.

(Külön javallat. III. Rész.)

Általános intézkedések.

1. §. Kolozsvár szab. kir. városban a közrendőrségi ügyeket a főkapitány saját felelőssége alatt intézi el, átveszi és felbontja a rendőrséghez érkező leveleket, aláír, felosztja a segédhivatali és szolga személyzet között a munkát, szóval: a tenesebb biztonsági és közigazgatási rendőrség személyesítője, a polgármestert — akadályoztatása esetében — helyettesíti.

2. §. Fontos ügyekben a polgármesterek jelentést tesz, utasításait elfogadja, s a rábizott rendeleteket végrehajtja.

3. §. Főrendőri hatalmát másra át nem ruházhatja, mást nem helyettesíthet; hanem betegsége, vagy más ok miatti akadályoztatása esetében a polgármester az ő meghallgatása után ruhazza át a főkapitányi hivatalt az egyik alkapitányra, vagy más belső hivatali segédre.

4. §. A keblbi közrendőrség feloszlik; városi és mezei rendőrségre; utóbbi külön ügy-ágot képez, külön közegei, ezeknek külön teendői, s a teendőkre nézve külön utasításai vannak.

5. §. A városi rendőrséget a központból vezeti a főkapitány, ugy osztja be a munkát, hogy a belső szolgálat teendőit ő és a hivatal helyiségében foglalkozó segédek, a külső teendőket folytonosan más, e végre kijelölt tisztú és szolga személyzetbeliek végrezzék.

6. §. A városi közrendőrség czélja: alkalmas szabályok által oda hatni, hogy a veszélyek, csend-és rendháborítások eltávolítsanak, azoknak káros következményei megszüntessenek vagy enyhíthessék.

7. §. Azon tevékenység, mely a közrendőrség területmes munkakörét képezi:

a.) észlelési vagy felügyelési, t. i. a rendőrség igyekszik minden eseményről, mely a köz- vagy magánbátorságot sértheti, vagy rendháborítást idézhet elő, valamint annak okairól még a sértés megtörténte előtt; vagy legalább egyidejűleg tudomást szerzenni;

b.) megelőzési tevékenység, mely szerént a rendőrség alkalmas intézkedéseket tesz a végre, hogy a sértéseknek és háborításoknak eleje véthessék;

c.) az elnyomási tevékenység, melynél fogva a felügyelet mellett még is megtörtént sértéseket és háborításokat phisikai erő rögtön alkalmazásával elnyomni törekedik;

d.) felsebezési tevékenység, a mi abban áll, hogy midőn már valamely káros vagy büntetésre méltó tény megtörtént, kinyomozni igyekszik: vajjon minő körülmények közt lön az elkövetve? ki a szerzője? azt a büntető bíró elébe állítja, s a törvényszéket a bizonyítványok megszerzésében gyámoltja.

8. §. Rendőri hivatalra és szolgálatra oly egyének alkalmazandók, kik a közrendészeti tudományt elvést s a rendőri szabályokat ismerik, józan életűek, hivatalukban buzgók, megvesztegethetetlenek; a rendőri tisztelkek eselekvényeikben komolyságot, erélyt és szilárdságot kell mutatniok, melyet azonban szelidség és emberies bánásmód mérsékeljen.

9. §. A főkapitány tisztje ügyelni arra, hogy a rendőrség szolgálatába, a mennyiben lehet, irni, olvasni tudó szolgák véthessenek fel; ezeknek a rendőri szolgálatban időnként való oktatásáról is gondoskodnia kell.

10. §. A rendőrségnek születésre és rangra való tekintet nélkül mindenki alá van vetve, tehát hivatalos közegeinek, ha azok a törvény nevében teszik a felszólítást, engedelmessékedni tartozik.

11. §. A rendőri hatóság illetősége azon külföldiekre is kiterjed, kik akár hosszabb, akár rövid ideig a város területén tartózkodnak.

12. §. A központi rendőri hivatal működésében támogatják a tizedkapitányok, kiknek tiszte tizedeikben az észlelési és megelőzési tevékenység teljesítése, s minden esetben, a mi a közrendőrségi szabályokba ütökzik, s a mikre nézve a főkapitánytól külön utasítást vesznek, lelkiismeretes feljelentése.

13. §. A rendőri hatalom nem gyakorolható a rendőri tisztviselők és alsóbb közegek önkénye szerént; hanem az állami hatóságok rendeletei és az itt meghatározott szabályok korlátai között, mindenik rendőri hivatalnok és szolga önkényes eljárásáért felelős.

14. §. A rendőrséghez alkalmazott minden tisztviselő és szolga a főkapitánynak van alárendelve, ettől kapják utasításait és különös kiküldetéseiknél az oktatást és útmutatást az iránt, hogy miként járjanak el, ha az alárendelt közegek ez utasításokat áthágják, érette felelősek; a rendőri közegeknek egymással a rend fenntartása és a tilos tettek felfedezése tekintetéből folytonos összeköttetésben kell állaniok.

15. §. A közrendészet tárgyai a bátrni néven nevezhető veszélyek; ezek vonatkoznak részint az állam és polgári társaság, részint a magán egyének személyi, becsületi, egészségi és vagyoni biztonságára.

(Folyt. követh.)

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara fölterjesztése a bélyegzett kincstári váltó-úrlapok életbe léptetése ellen.

Nagyméltóságú miniszter! Jelen alázatos fölterjesztésünk feltünteti egyik lényeges indokát a kamrák múlt évi egyetemese gyűlésén nyilvánult azon óhajlásnak, hogy a kereskedelem és ipar, egy a forgalmi viszonyokra kiható általános érdekű intézkedésekre és törvényjavaslatokra nézve igen czélszerű volna, hogy szüvegezők végleges megállítása előtt a hivatalt szakértő közegek, s ezek közt főleg a kamrák véleménye kihallgattatnék.

Előttünk fekszik ugyanis a m. évi december 23. kelt törvényczikk, a mely a bélyeg és illetékek, valamint a díjak iránt fennálló szabályok érvényének meghosszabbításáról, de ezenkívül a 2. 3. 4. 5. és 6.

§§-ban a bélyegzett váltó-úrlapok, azaz oly intézkedés életbejuttatásáról szól, a melyről bátrak vagyunk azt állítani, hogy

egyfelől a pénzügyi érdekek általánosan célba vett megővására, a váltószolgálatot nem fogja megtenni;

másfelől az üzletvilág nem egy fontos érdekével homlokegyenest ellenkezik.

Az idézett törvénycikk 2-ik §-e szerint ugyanis „a folyó évi ápril 1-ső napjától kezdve a belföldön kiállított váltók után járó bélyegilleték csak kincstári úrlapok használatával járhat, a melyeken a bélyeg már benyomva található. Magán váltó-úrlapok használatát csak úgy engedtetik meg, ha valamely adóhivatal által aláírás előtt átbélyegzetnek. Egyébként magán úrlapokon, vagy másként kiállított váltók, habár azok az eddigi szabályok szerint bélyegjegyekkel el is láttak, nem bélyegzeteknek lesznek tekintendők.“

Az itt értett váltó-úrlapok a bélyeg- és illeték-szabályok 29. sat. §§-ben már kijelölésbe voltak helyezve, azonban — tudunkkal legalább — forgalomba nem bocsátotta a m. pénzügyminiszterium, noha ott csak a felek tetszésére volt bízva, hogy bélyegzett úrlapokkal, vagy bélyegkeket teljesítsék az illeték-fizetést a váltóknál. E körülménynek két tulajdonosunk, hogy a sajtó, a kereskedelmi körök, általában a közvélemény nem emelt szót e szabály ellen, a mely most a fennálló helyeg és illeték szabályok érvényének meghosszabbításáról szóló törvényben — csak úgy mellékesen — de minden más eljárást kizáró hatályalal léptetik életbe.

A bélyegzett váltó-úrlapok kényszer-használatának életbejuttatása a m. pénzügyminiszterium részéről egyedül azon céllal indokolható, hogy ily módon a váltók után fizetni kellett bélyegjegyedelmet ne csonkuljon, s így eleje legyen vége a bélyegilleték kijátszásának. Más indokot nem tudunk képzelni, a mely e minden tekintetben gyakorlatiatlan, a forgalmat nyugtázó és sok esetben keresztlivellen törvény előterjesztésénél a m. pénzügyminiszterium előtt lebeghetett volna.

Nem tekintve azt, hogy a bélyegzett váltóúrlapok előállítás, azok szétküldése és kezelése a kincstárt tetemes kiadásokkal terheli, s hogy ezen kívül a bélyegjegyek is megmaradnak; nem tekintve, hogy e kettős készlet evidens tartása a pénzügyi hatóságok különben is alig elvethető teendői szerfelett szaporítja: alapos okoknál fogva kételkedünk azon, hogy ez intézkedés a kincstárnak több jövedelmet hajtson, mint a bélyegjegyek eddigi használata.

A nagyobb városokon ugyanis lehető lesz az illeték-raktárokat folyvást ellátni a szükséges készlettel, de — ismerve az eddigi gyakorlatot — kisebb helyeken lehetlen lesz mindig találni váltóúrlapot a szükséges minőségben és mennyiségben. Mert az árusnak azt hitelben nem adják, pénzereje nem engedi, hogy abból nagyobb készletet tartson; ha elfogyott, nem szabadlat rögtön a több mértföldre lakó nagyvárosokhoz; miután pedig a váltó használata jelenleg az egész közönségnek el van terjedve, miután váltót, ugyszólva uton utófélen állítanak ki, mi természetesebb, mint az, hogy bélyegzett úrlap hiányában ki fogják állítani bélyegtelenül. Elfogadói, kiállítói és váltó-birtokos, tudva azt, hogy a mulasztást bélyegjegy felragasztásával helyrehozni nem lehet, nem is fog abban járni, hogy utólagosan megfizesse a bélyegilletéket. Arra számítani, hogy egymással üzleti viszonyban álló em-

berek a törvény 6. §-át vegyék igénybe, s egymást denuncialják — hiú reményesség, a melynek alapatlanságáról a m. pénzügyminiszterium az illeték szabályok hasonló határozmányai körül tett tapasztalatok után meggyőződhetett. (Vége követke.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 19. 1872.

— **A király ő felségét** febr. 26-ra várják Budára g. Andrássy kíséretében.

— **A piaci templom** körüli dísztelen épületek eltávolítása tárgyában kiküldött bizottság kivált eredményel járta meg Gy.-Fehérvárt, róm. k. püspök Fogarassy Mihály őnmlga ugyanis beleegyezett a nevezett épületek kisajátításába és eltávolításába azon igen helyes kikötéssel, hogy miután a város a mézarszék kisajátítására 5 évet tűzött ki, s a kérdéses épületek csak egy részének eltakarításával sem szépészeti sem tisztasági tekintetben célérve nem volna, a díszes szentegyház leleplezése 5 év múlva történjék meg, midőn minden körülte levő ronda épületet egyszerre lehetne eltávolítani s az illető tért közérsejten megegyengetve a templom csinos vasrácsozattal fog körülvehető.

— **Az erdélyi muzeum-egylet** igazgató-választmányja szombaton tartott gyűlésében jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét a muzeum alelnöke dr Szabó József gyászos kimulta felett, s egyszerűen elhatározta, hogy a temetésen testületileg megjelen, a bánatos özvegyhez részvétiratot intéz, s a közelebb tartandó közgyűlésen emlékbeszédet tartat felte.

— **Fogarassy Mihály** erdélyi kath. püspök őnmlga az egyház és köznevelés körüli kegyes munkásságát ismét egy jótéteménnyel szaporította, Oláh-Topliczán a kath. egyház papi lakja és iskola helyiségeit a m. k. kincstártól 4660 forintot telket és hozzá tartozó földeket vásárolt.

— **A zene-conservatorium** hangversenye vasárnap d. u. 4 órákor szép számu közönség jelenlétében folyt le a városi redoute termében. A Szentivánéji álom című zeneműből előadott nyitány, Beethoven Symphoniája, valamint a férfi-négyesek egybeválogatott adattal elő. A közönség minden egyes darabot tapsokkal jutalmazott meg.

— **Városunk fogyasztó egylete** tagjainál körözött a felhívási íveket a jövő közgyűlésére a melyet f. é. mártius 3-ka d. u. 3 órára a tanácsház köztermébe tűzött ki a kizetkező tárgyra: 1. igazgatósági jelentés az 1871. ápril 1 sőjtől december végéig történt fogyasztásról. 2. Számadás vizsgáló bizottmány kinevezése 3. Négy választmányi tag megválasztása. 4. Az 1872-dik év költségvetéseknek átvizsgálása. 5. szándékolt rendes bolt nyitása, hogy az eddigi házi közlelő felhagyassék. 6. Indítványok.

— **Az 1870-ik évről szóló állami zárszámadások** az állam számvevőszék által kidolgozva, ép most jelentek meg a magy. kir. államnyomdában két nagy kötetben: az I-ső kötet a zárszámadás, a II-ik részletes jelentés az államháztartásról, államvagyronról, államadósságok ellenőrzéséről.

— **Dr Máthé Domokos**, fogorvos, műtő, házánkfa, 4 o. é. frtot küldött be hozzánk, mint általa Ü. urtól el nem fogadható honorariumot; jótékonycélra

szánván ez összeget, mi azt, földünk felhatalmazása folytán, a kolozsvári szegények alapjába küldöttük be.

— **A magyar birodalom helységnévtárát** az orsz. magy. kir. statisztikai hivatal felelősejele alatt szerkeszték, s Ráth Mór kiadásában fog megjelenni. E szerint hiteles és teljes, gyorsan és illően kiállított műre számíthatunk.

— **Br. Eötvös Loránd** — nagy Eötvösünk fia — rendes tanár lett a pesti egyetemen.

— **Királyi városok** rangjára emeltek Baja s Hold-mezővársárhely.

— **A kassa-odenbergi vasuton** Iglóig már a sinek le vannak rakva, a kavicsos foly s e vonalrész mártius elején átadatik a forgalomnak.

— **Hamis 5 frtos bankjegyek** terjesztésén értek egy biharmegyei lakóst, egyelőre titkolja: ki től kapta a jöszágot, melybe sarkát megütötte.

— **Lóversenyeket rendeznek** az orosz lovassági tisztiek is. A csári család 30000 rubelt tűzött ki díjakra, melyből a nyertesek 3000, 2500 stb. rubelt kapnak. A versenyek rendezésére az adott alkalmat, hogy Miklós nagyherceg nemetsországi utazása alkalmával látta, mily szép lovaglásokat tesznek az ily versenyeknél a német hadsereg lovassági tisztjei.

— **A tánczos medve hálaja.** Vas megyében Oszti-Aszonyfa helységében a csárda elé érkezik egy román medvetánczoló. A maczkót megköti a kapufél-fához s maga az ivodába siet. Az ott mulató vendégek közül egyik a bozontosnak akarván kedvezőt borit vitt neki; de a hálátlan a korsó helyét a jöszivű román atyafit fogta nyakon, leverte, karját összemarcangolta s allig sikerült a zajra elősietőknek a medvével birkózó életét megmenteni. Nem jó a toportyánféreggel tréfálni!

— **Temesvári Lajos** megérkezett, s ma a rég nem látott jeles francia vigjátékban „Ördög naplójában“ lép fel; második fellépte **Fernandean** továbbá Paul Jones, Bibor gyász, Sullivan, Romeo Julia. sat. lesz.

— **Kávéházi vendégek furcsa találkaja.** A pesti „Pannonia“-ban kávézik és olvas egy tisztességes ur, egyszerre csak elébe toppan egy másik ur ember, rendőrkísérő, s így szól hozzá: ön e rendőrről a városkapitánysághoz fog menni. A békésen olvasó tudni akarta a „miért“-et; hanem az elkísértetést rendelő ur „saját felelőségére“ appellált. Az első kávéházi vendég a hatalmaskodó urat ismerni sem akarta, míg ez azt állította, hogy megtekintés végett elkért tőle egy gyűrűt, s azzal odább állott; mi ellen ismét az előbbi tiltakozott. A dolog vége az lett, hogy a constabler felírta a vádolt nevét, s azzal a vádloval együtt elkorozták.

— **Beküldetett** „a cs. kir. katonatiszti özvegyek és árva ellátására ő felségő legm. meghatalmazása alapján jóváhagyott társulat“ vázlata és szabványai Bács. 1871. A társulat vagyona 1872. január végén, hazaftas adakozások és tagok befizetéseiből összesen 153,415 ft 11 kr-ra ment, ebből 137,950 ft értékű papirokba van fektetve.

— **A debreczeni könyv-, kő-, műnyomda** s kártyagyári részvénytársulat megvásárolta az ott több éve fennállott könyvnyomdát, könyvnyomdákat és kártyagyárakat, s a fennirt cég alatt 100,000 ft alaptőkével lát a munkához. Ez értesítést aláírták: Telegdi K. Lajos, Kutas Imre, Hoffmann József és Stegmüller Sándor.

(Neolog.) Brennerberg Julia Szabó Józsefné Szabó Paulina öz. Groisz Nándorné, Szabó Camilla, Szabó Klaudine ifj. Groisz Gusztávné, Szabó Mária Szóts Emliné és Szabó Lajos, magok és illetőleg férjeik és gyermekeik, ugy a többi rokonok nevében szomorúan jelentik, hogy a szeretett férj, illetőleg atya, nagyatya após és rokon esikszeredai Szabó József, orvos- és sebész tudor, a kolozsvári orvossebészeti tanintézet nyilv. rend. és igazgató tanára, kir. tanácsos és Kolozsvár szab. kir. város orszgy. képviselője, folyó évi február hó 16-án, tüdőszélhűdés következtében, élete 66-ik, boldogházassága 27-ik évében, d. u. 5 órákor Pesten kimult. A megboldogultnak földi maradványai, Kolozsvárra szállítván, hétfőn, f. hó 19-én, d. u. 4 órákor fognak a Szechenyi térről a helybeli köztemetőbe öröknyalomra elhelyeztetni, az engesztelő áldozatok pedig f. hó 20-án d. e. 10 órákor a kegyesrendi templomban az egek urának bemutatni. Kolozsvárt, február 17-én 1872.

(—) **Nemzeti színház.** Szombaton február 17. Szilágyi Béla jutalomjátékával színe került Shakspeare „Szent-iván éji álma“. — Az egész mű a játszásig, tréfa és képzeltetés szüleménye, melynek alapját egy nyár éj gyönyörteljesége képezi, telve mesék és tündérekkel. E gyönyörteljes nyári éj ábrázolására, a színpadi gépezet és főleg a kiállítás megkivántató eszközeivel kellene bírni, hogy e tündérvilág kelő hatását megtehesse. Az egyes főbb szereplők meglehetősen buzgalommal oldák meg feladatukat. Szilágyi, Zubolya, igen jó alak, s ezáltal különösen sok humorral és kedvvel játszott — a nagy számmal egybegyűlt közönség, megjelenése alkalmával kitüntetéssel fogadta. — Boér Emma, „Helenát“ és Eichner Anna, „Herminát“ személyesítették, mindkettőnek tisztán érthető előadása, elismerést érdemel. A mesteremberek színjátékában különösen kiemelhetjük **Kassait**, ki mindvégig jó hangulattal tartja a közönséget. A többi szereplők mindnyájan buzgalommal játszódnak — kiérdemlik a dícséretet. A zenei részek közül — különösen — a gyönyörű „nászinduló“ tűnt ki, jellemző, bájos és erőteljesen fogva. — Vasárnap a „Párisi szegények“ című 7 felvonásos dráma adatott. Ez élére állított és kirivóan színesített jelenetekből álló előadást, a nagy számmal egybegyűlt közönség, mindvégig figyelemmel kísérte. A benne részt vett tagok mindnyájának — különösen **Mátrainak** — méltó elismeréssel tartozunk.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

NYILTTÉR.
(1868 óta)

okleveles fogorvos

MÁTHÉ DOMOKOS,

Bécsből;

lak. jelen. Kolozsvárt e hó 20-ig az „Európa“ szálloda 5 és 6. sz. Rendel fog és szájbajokban szenvedőknek nap. d. e. 9—12-ig d. u. 2—5 óráig. Szegénysorsuaknak ingyen.

Consultatiók és nyomtatott árjegyzékek mindenkinek gratis. 10—25

Hivatalos.
Sz. 426—1872. 3—3 (407)

Hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város közigazgatási tanácsa ezennel köztudomásra juttatja, hogy Hilberth Károly ur a m.-vásárhelyi m. kir. itélő-táblától 7471—1871 sz. a nyert ügyvédi oklevélet bemutatván, az a folyó évi január hó 22-én tartott városi képviselői közgyűlésen szabályszerűleg kihirdetett.

Kolozsvár szab. kir. város közigazgatási tanácsától 1872. február 3-án.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírre teszi alóirt igazgatóság, hogy a kolozsvári hitelbank és zálogkölcsön-intézetnél elzalogosított s folyó évi január hó végéig lejárt, és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni, és pedig az

I. osztályu tárgyak, u. m. ruhaneműk, házieszközök, áruk stb. árverése lesz

folyó évi márczius 4-én.

A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüst-neműk, ékszerék stb. árverése lesz

folyó évi márczius 7-én.

2—3

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órákor kezdődnek.

Figyelmeztetés! A kiváltás vagy átírás végett beadott, de még ki nem fizetett s az intézetből el nem vitt zálogjegyek tárgyai ez alkalommal hasonlólag elárvereztetnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani vagy átírni, a már eladott tárgyakból a bejött többlet hasonlólag őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, február 10-én 1872.

A hitelbank és zálogkölcsön-társulat igazgatósága.

Csak frt. 1.30 egy párisi bronz-részt egy évig k ességé vált-lalattik.

Csak frt. 1.50 és frt. 2 ugyanaz, finomabb munkával.

China-arany és ezüst gyártmányaim

kedvező sikere által ösztönözöttve vagyok

honger-, horgony-, savonette-, remon toir-órászorkészletek

valódi china-arany és ezüst horitokban gyártani, a melyek hasonlósága és tartóssága, alak és munkát illetőleg, a valódi aranytól nem különbözik. — Minden gyártmányból kikérülök órákat pontosan kell járni, s a pontos járást illetőleg minden egyes óra mellé irrtabelt jótélelevelet adok, mely az óra számát és minőségét tartalmazza.

A jótállás a vásár napján kezdődik (vagy az elküldés napján) s két álló évig tart, s ez idő alatt kötelezem magam minden fölény vásártól óra pontos járásban tartására.

Honger-, horgony-, savonette-, és minden valódi részű valódi arany, china-arany, china-arany órák

ARJEYZÉSEK.

Csak frt. 4 egy china-arany vagy frt. 5 egy china-arany zsebróra, legjobb szerkezetű, órák és jótállással.

Csak frt. 10 vagy 12 egy savonette-óra erős duplikápennyel, kristályüveg-műszerrel, tok- és jótállással. Óráim, melyek regulátorral (új találmány) ellátott, pontos járástulak soha se veszthetik el.

Csak frt. 10 egy valódi ezüst hongeróra, láncz, medallion-, tok- és jótállással.

Csak frt. 12 vagy 14 ugyanazon órák valódi china-aranyból (mint a valódi) aranyból, melyek soha se feketednek meg.

Csak frt. 14 egy china-arany savonette- (duplikápennyes) horgony-, regulátor- és műszerrel ellátott, china-arany nyakláncz-, tok- és jótállással.

Csak frt. 14 egy nyakláncz china-arany órá, transzparenst-szerkezettel, legjobb alakú regulátor-, műszerrel, dupla kristályüveggel, láncz-, medallion-, tok- és jótállással.

Csak frt. 14 egy ezüst honger óra, ugró- és erős kristályüveggel, china-arany láncz- és medallionnal, finomabb frt. 15, 17.

Csak frt. 15 vagy 18 egy egész kistiny horgonyóra valódi ezüst aranyozva, finomabb frt. 15, 17.

Csak frt. 15 valódi ezüst horgonyóra a fennbbi részekkel.

Csak frt. 15 vagy 18 egy angol Prince of Wales remonitór-óra, legrosszabb frt. 15, 17, kristályüveggel és petegével, vastag china-aranyból. — Ezen órák eddig, hogy koles nélkül felhuzhatóak. Ez órák mellé jár egy china-arany láncz, medallion, jótállásig és tok.

Csak frt. 15.50 egy valódi angol, legfinomabb tüzhen aranyozott ezüst óronométer-óra, egyeztető koponyával, medallion-, jótállás- és tokkal.

Csak frt. 17 egy valódi angol ezüst horgony-óra, kristályüveggel, láncz-, medallion-, jótállás és tokkal; finomabb frt. 19, 21, 24.

Csak frt. 19.50 egy valódi angol, legfinomabb tüzhen aranyozott óronométer-óra, dupla koponyával, legfinomabb zomancsozva, finom china-arany-láncz-, medallion-, jótállás- és tokkal.

Csak frt. 20 egy valódi ezüst horgony-óra, valódi aranyozva, legjobb finom zomancsozással, láncz-, medallion- és tokkal.

Csak frt. 30 egy remonitór-óra, (koles nélkül) valódi ezüstből, dupla koponyával s a fennbbi részekkel.

Csak frt. 30 egy egész kistiny medallionlaku valódi arany horgony-óra, china-arany-láncz-, tok- és jótállással.

Csak frt. 35, 40, 45 Nro. 3 arany horgony-órák china-arany-lánczokkal.

China-arany-lánczok rövidék: frt. 1.30, 1.60, 2.30, 3.60, 4.50.

Minden óráim előbenntek s más rosszabb neműektel nem tévesztendő össze.

Az ár előre beküldése vagy felpezár mellett minden megrendelés 24 óra alatt teljesítik s nem térszó árú legkésőbbességében vissza eszerelék. — Szabályozatlan órák 2 frttal olcsóbbak.

Árjegyzékek ingyen.

Óráskok, órákereskedők nagyvárosokból órákért lelkem nélam: csak Angol-honból első kézből valódi vásártámas s a nagy kelendőség miatt lehetőségessé az oly olcsó elvált.

China-arany- és china-ezüsttel készesség 10 évig, hogy soha se feketednek meg. Vidékre utánvét vagy az ár előre beküldése mellett szolgítlók.

Czím: **MÜLLER M. china-arany gyári raktára**
Bécs, Stadt, Babenbergerstrasse 1.

A Gámán J. örökösök

KÖNYV-NYOMDÁJA

(Kolozsvárt)

elvállal s gyorsan és a legújnyosabb árban elkészít mindennemű nyomtatványt a kir. forvényszékek számára, el lévén látva a szükséges mintákkal.

Ezen kívül mindentelje könyvnyomdai munkák pontos és gyors elkészítésére vállalkozik.

A nyomda a megfelelő számú gyors- és kézi sajtókkal van ellátva.